

הערל פרק שמיני יבמות

פג.

עין משפט גזר מצוה

קלח א מיי פ"ב מהל'
אישות הלכה כד
ופ"ב מהלכות מירוח הלכה
ל' :

קלח ב ג ד מיי פ"ג
ויובל הלכה יא סגנו לאוין
דפו :

קלח ה מיי פ"ד מהל'
אסורי ביאה הלכה
ה סגנו לאוין קלא :

תוספות ישנים

משבקיח ר' יוסי גבר
ווגיה. וא"ת ומגן דברייתא
עיקר דלמא ר' יוסי אמר
הברייתא ברישא ושמע לר'
שמעון הא דמתני' ובשרה
ואמר נמי כותיה והדי ביה
בברייתא ומתני' עיקר אין
זה קושא דהא סברה הוא
דמתני' קדמה לברייתא
כ"ל עד אמר רבנו
מתנאל מדקאמר ולא
הכריעו בן חכמים משמע
דשמעיה לחכמים שהכריעו
בן גמליה סבר הוא לא
חשבי ליה הכריעה בבורה
לשמעון ולא הכריעו לא
הכריעו היעז והייעז מר'
שמעון שהכריעו בן גמליה
סבר הוא ולא סבר כן:
א) וריאה לדבר דכריעו
יוסי דמתני' ספיק דלי
כריעו יוסי דברייתא מתני'
דבר גמליה ל' לומר דהלכה
כרי' יוסי: ב) אבל י"ל
מהיחא דלמא דהא דסברי
דכריעו מר' מקומות
היו משום תיורא דהא
זכור (ויקרא יז) דמריבין
ליה ג' יוסי' קאזי דהא דהא
אי לא וכד לא כריע קרא
אין יש לדחות דודאי גבי
סקילה שאני משום דגלי
קרא דהיינו מני אשכחא דר'
יהודה אמר לעיל (עב):
אנדורוגינוס שקדש קידוש
פסול מפני שהוא ספק איש
ספק אשה ופ"ר אליעזר
מילה משמע (שבת קלד):
דכרי' ר' יהודה למול
אנדורוגינוס בשבת וא"כ
ודאי טעמא משום דגלי
קרא יתירא דהמתול' ימול
כל זכר (בראשית יב)
דמריב ליה והכא נמי גבי
סקילה שאני דגלי קרא:
ג) דלמריבין פ"ק דרי"ה
(י:). האורח והדוחן
והשתמשו שפירש יוס
אחד לפני ר"ה מתעשרין
לשעבר ומותרין מר'
בשביעית אהנה לא בעיין
ומוספת כלל רק בתרשה
וקפירה דמידי (שמות לד)
מתרש ובקריא משבת.
אפילו ארבעים ו' יוס.
פירשתי צנה: המסקר
גפנו פירשתי פ"ק ד"ב"ב:

בריה בפני עצמה בו'. אר"י דהאי בריה לא הוי פירושו כגון בריה
שצמקמות אחרים שאינו ספק אלא בריה דקאמר הכא
היינו שהוא ספק דקאמר ולא הכריעו בו כו' וכן משמע בהמפלת
(דהר דף סח). דלמר רב טומטוס ואנדורוגינוס שראו לזון או אודם
אין שורפין עליו את התרומה ראו לזון
ואודם כחמת שורפין עליו את התרומה
אלמא צהדיא משוי ליה רב ספיקא
והיינו ע"כ כר' יוסי דברייתא דלר' יוסי
דמתני' זכר הוא וקשה דמוספתא
דצבורים (פ"ב) מסיים בהך ברייתא
דשמעין אכל טומטוס אינו כן אלא
או ספק איש או ספק אשה מכלל
דאנדורוגינוס לא הוי ספק אלא אינו לא
איש ולא אשה ועוד מדלת"ק דר' יוסי
דמוספתא דצבורים הוי אנדרוגינוס
ספק ומתמא צהודם כגסיס ובלזון
כאששים מכלל דלר' יוסי לא הוי ספק
ואר"י דהתם ה"פ אכל טומטוס אינו
כן כמו אנדרוגינוס שהוא ספק
מחמת שהוא בריה משונה משום שיש
לו זכרות ונקבות והוא ספק לעולם
אכל טומטוס אינו כן אלא ספק שהוא
איש ודאי או איש ודלית אלא שהוא
מכוסה ואין ניכר וחס קדש ונקרע
וגמלא זכר אגלאי מילתא דמתחלה
היה זכר ודאי וכן אס נתקדשה
וגמלאת נקבה ור' יוסי לא פליג אהנה
קמא אלא לפרושי טעמא דתנא קמא
קאמי אע"ג דקתני ר' יוסי אומר אי
נמי כולה ר' יוסי אמי שרבי יוס
אומר וע"ג דפליג אהאי דקאמר תנא
קמא (סג) הריני נזיר שזה איש ואשה
פירוש שניהם זין איש זין אשה הרי
זה נזיר ועלה פליג ר' יוסי שאין חשבו
איש ואשה אלא זה או זה ות"ק סבר
שחשבו שניהם צמקת כאיש ובמקל
הוא כלאש וקאמר נמי ת"ק הריני נזיר
שאין זה לא איש ולא אשה הרי זה נזיר
לפי שאין זה לא איש גמור ולא אשה

ליתא למתניתין מקמי ברייתא דתניא רבי
יוסי אומר אנדרוגינוס בריה בפני עצמה
הוא ולא הכריעו בו חכמים אם זכר אם נקבה
אדרבה ליתא לברייתא מקמי מתניתין
מדשבקיה רבי יוסי לבר זוגיה ש"מ הדר
ביה ושמואל אמר ליתא לברייתא מקמי
מתניתין אדרבה ליתא למתניתין מקמי
ברייתא דהא שמעינן ליה לשמואל דהייש
ליחידא הני מילי כי לא מתעקרא מתניתין
אבל כי מתעקרא מתניתין לא חייש אמרי
בי רב משמיה דרב הלכה כרבי יוסי
באנדורוגינוס ובהרכבה אמר בקושי
ובקידוש אנדרוגינוס הא דאמרן הרכבה
דתנן אין נוטעין ואין מבריכין ואין מריכין
ערב שביעית פחות משלשים יום לפני ראש
השנה ואם נטע והבריך והרכיב יעקור רבי
יהודה אמר כל הרכבה שאינה קולטת
בשלושה ימים שוב אינה קולטת רבי יוסי ור'
שמעון אומרים בשתי שבתות ואמר ר"ג אמר
רבה בר אבוה לרב רבי האומר שלשים צריך
שלשים ושלשים לרב רבי האומר שלשה צריך
שלשה ושלשים לרב רבי האומר שתי שבתות
צריך שתי שבתות ושלשים ושמואל אמר
בקושי וקידוש קושי דתנן כמה היא קישויה
ר"מ אומר או ארבעים או חמשים יום רבי
יהודה אומר דייה חדשה רבי יוסי ור' שמעון
אומרים אין קישוי ותר משתי שבתות קידוש
דתנן המסכך גפנו על גבי תבואתו של
חברו הרי זה קדש וחייב באחריותו רבי דברי
רבי מאיר רבי יוסי ורבי שמעון אומרים

ליחא למתני'. דקתני לר' יוסיי אנדרוגינוס מאכיל את אשתו בתרומה:
מקמי ברייתא. דקתני לר' יוסי ספיקא הוא: **מדשקיה רבי יוסי**
לר' שמעון בן זוגיה. דלחיי צהדיה במתני' ואיירי צברייתא לחודיה
ש"מ הדר ביה ולא גמליה היא דתימא סמי תנא דברייתא מקמי תנא

דמתני' דלי תנאי היא תרוייבו הוה
תני להו נמי צברייתא ומפיק לרבי
שמעון דלפניו דלרבי יוסי: דהייש
ליחידא. דלמר שמואל דהמולך
(לעיל דף מה). הלכה כרבי יהודה
בשומרת יבם שקדש אחיו את אחותה
ומהכא אמרינן לה צמס' מגילה כפ'
הקורא (דף יח:). הלכה כרבי יוסי.
דמתני' ואמרי כי רב היינו רב הונא
דלמקמי' ופליג אדאמרן לעיל אליבא
דרב ליתא למתניתין ובהרכבה לקמן
מפרש לה וכן קושי וקידוש ובכולהו
איירי רבי שמעון צהדיה הלכך
מסתברא דלר' יוסי דמתני' קאי
דלחיי רבי שמעון צהדיה: יעקור.
דקא קלטת בשביעית לזין הרכבה
קולטת פחות משלשים יום: לר' יוסי
שלשים ושלשים. כדי שתקלט שלשים
לפני שביעית לכל שלשים לפני שביעית
כשביעית דמו דנפקא לן מנצחיש
ובקריא משבות' צמסקין צית השלחין
(מ"ג א:). ג' ו'. ג' לקליטה שתקלט
קודם זמן האיסור: כמה היא קישויה.
דקיי"ל (דהר דף לו:). צנה דלחיייתא
המקשה בתוך י"א שבין נדה לנדה
ורואה דס' ימים לנדה לפני מחמת
עבר וולדה אינה צאה לזיבה להיות
צריכה ספירת ז' נקיים כוללת בזב
אלא ימי טומאת לדה כוללת גרידתא
דתינא (סג) כי יזב זב דמה' דמה
מחמת עלמה ולא מחמת ולד וכמה
יהא קישויה דאמרי' מחמת ולד הוא
פסולו מ' או חמשים יום קודם לדה:
דייה תדש. חדש טעיני עינה יולדת
בו ופעמים שאין יותר מיום או יומים
כגון שילדה צב' צחדש אין הולד מטהר אלא דמיים שראתה מר"ח
ואילך שאין צאה על ידו לזיבה אס לא ראתה ג' ימים רכופים קודם ר"ח
דקסבר ר' יהודה שיפורא גרים (י) (שופר צבית דין מוקעים לקידוש (א)
גורם הקשו) ופעמים שהוא מטהר את כל החדש כגון אס ילדה בסופו
ואין הטהרה אלא מוציאה אכל מנדה אינו מטהרה צימי נדה ואס שפתה
מן הלעז סמוך ללידה יום אחד אף מוציאה לא טהרה והרי היא יולדת
בזב וצריכה ז' נקיים דלגליא מתלח דלעבר קמא לאו מחמת ולד הוה:
קידש. לשון פן תקדש (דברים כג). אסר תבואת חברו וחייב לשלם:
אמרי

הלכה בר' יוסי באנדורוגינוס. פירש בקונטרס דכרבי יוסי דמתניתין פסק דכל הך מילי דחשיב הכא אנדרוגינוס הרכבה וקושי וקידוש
כולם משניות הם ואיירי ר' שמעון צבדי רבי יוסי ש"מ דלחיי צהדיה דמתני' קאי (א) ועוד דלמרי כי רב היינו רב הונא ושמעיה ליה
דליתא משמע דסבר צברייתא דמדקדק לקמן אדשמואל דסבר כר' יוסי דמתני' מדקאמר ליתא לברייתא והיא דהמפלת סבר רב נמי כר'
יוסי דברייתא גבי טומטוס ואנדורוגינוס שראו לזון או אודם דספיקא הוי דלס איתא דסבר כההו
ושלשים. פ"ר דלחו אשביעית קאי דלענין נטיעה ליכא תוספת שביעית (א) אלא לענין ערלה קאמר
וה"ק לרב רבי האומר שלשים לקליטה כר' יוסי דלמא דר"ה (דף י: וסג) מוכח כן גבי הא דתינא אחד
הנוטע ואחד המצריך ואחד המרכיב ערב שביעית שלשים יום לפני ר"ה עלתה לו שנה ומותר לקיימן בשביעית כו' ודייק התם דלא
מיתוקמא כרבי אליעזר דלמר שלשים יום בשנה חשבים שנה משום דלחיייה שלשים ושלשים צע' ומוקי לה כרבי מאיר דלמר יוס אחד
בשנה חשבו שנה דיוס שלשים עולה לכאן ולכאן ואס איתא דרב נחמן אמר רבה בר אבוה אשביעית קאי שפיר מיתוקמא היא דלמד
הנוטע כר' אליעזר ולא הזכיר התנא אלא שלשים שנחשבים שנה ואותן שלשים על קליטה לא הזכיר כמו שבמתני' דאין נוטעים דמייתי
הזכיר ל' על קליטה ושייר התוספת הנחשבים שנה: **קידוש דתנן בו'.** אע"ג דפסקי' בהגול (ב"ק דף ק. וסג) כי הך דר'
מאיר דלחיי דלמא דרבינו מ"מ אפטר דהלכה כר' יוסי צהא דקאמר לא קידש ואפטר דר' יוסי מודה לר' מאיר דלס קידש דחייב צחחריהו
והתם לא מייתי אלא דמהכא שמעינן דלחיי דיינא דגרמי ולענין דינא דגרמי הוה דפסקין כותיה בעלמא אכל הכא הלכה כר' יוסי דלא קידש:
המסכך. הוא הדין האורע כההוא עובדא דמייתי רבי יוסי כספא אלא נקט המסכך משום רבותא דרבי מאיר דאף במסכך אסור:
רבי יוסי אומר בו'. כספא מייתי רבי יוסי מעשה צחחד שזרע כרמו של חברו והמיר רבי עקיבא אס צוריעת תבואה
דהוי כלאים דלחיייתא המיר אס כן הא דלמר צהקומין וטא (מנחות דף טו. וסג) מעשה צחחד שזרע כרמו של חברו סמדר ואסרו
חכמים את הרעים והמירו הגפנים ומשמע (י) דבשאר זרעים דהוו דרבנן איירי אכל צקנבוס ולוח או ה' המינים שהם כלאים דלחיייתא
היו אסורים גם הגפנים שאינן של רוע אס כן לא אחיה היא דלמחות כרבי יוסי אף על גב דפסקי שמואל כותיה אלא כרבנן ורב הונא
אמר רב אמר נמי צמקומין דאין הלכה כרבי יוסי והא דלא מוקי התם כרבי יוסי וימנא דהמירו הגפנים אפילו כלאים דלחיייתא היינו
משום דקסבר לרבי יוסי אפילו זרעים מותרים כדיון דמן התורה אין אדם אסור (א) בכלאים דבר שאינו שלו אין כאן כלאים והכל מותר:

(א) ומוספתא דבטרים
פ"ג, ט) (לעיל ס:).
ג) [מגילה יח: ט) (שביעית
פ"ב מ"ו ר"ה י:;
ט) [פסחים נה: א) מה
לו: ג) ב"ק. כלאים פ"א
מ"ד, ט) [נמשעו פ"א
וכן צירופי ליתא דברי
ר"מ וכן מוכח ממוס' דב"ק
ק. ד"ה מילת וכו' דקמס'
משנה ר"מ וכו' וכן
בהל"ש ליתא, ט) (לעיל
פ"א, ט) (ע"ב, ט) [שמות
לד, ט) [ויקרא טו, ט) ס"א
אין זה,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דייח חדשה
כו' ש"ד תוקעין לקידוש
החדש: (ב) תר"ה ר"מ
כו' והמירו הגפנים ומשמע
התם וכו': (ג) בא"ר אין
אדם אסור דבר שאינו שלו
כ"ל ומינה כלאים מנחק:

מוסף רש"י

דחייש ליהודא.
במקום שהיה מחמיר
ורכסי מקלין (מגילה
יח). יעקור. לפי
שקלטה בשביעית (ר"ה)
לדברי האומר
שלשים. יוס שקלטה
צריך שלשים לקליטה
ושלשים. לתוספת (סג).
כמה היא קישויה. דלא
אחלה לזי בכל דמיים
שפתיה אפילו ארבעים
או חמשים יום. אס
לא שפתה יוס אחד סמוך
ללדה לא אחלה לזי זיבה
ולא היא יולדת בזב (דהר
לד). דייה חדשה. דיה
אס נטהר את הקושי חדש
אחד, היינו טעיני, אכל
קשה שלשה בתוך י"א ימי
זיבה חדש השמיני, ואפילו
מקשה והולכת כל טעיני
הרי זו יולדת בזב מחמת
שלשה ימים של שמיני
(סג). הרי זה קדש. אסר
את התבואה (ב"ב ק).